

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

Eljárásjogi szempontból az eljárási határidő – általános meghatározás szerint – az eljárás egy olyan időintervalluma, amelyen belül meghatározott eljárási cselekményt el kell végezni, vagy – éppen ellenkezőleg – az ilyen cselekmény elvégzése tiltott. A vonatkozó rendelkezéseket a módosított és kiegészített, valamint újra megjelentetett (2013. február 15-én hatályba lépett) polgári perrendtartásról szóló 134/2010. sz. törvény 180–186. cikke tartalmazza.

A polgári eljárásban alkalmazott határidőtípusok attól függően, hogy azok milyen módon kerültek meghatározásra, törvényi, bírósági vagy megállapodásos határidőként csoportosíthatók (tekintet nélkül azok jellegére). Törvényi határidők azok, amelyekről törvény kifejezetten rendelkezik. Ezek a határidők főszabály szerint meghatározottak, azaz azok sem a bíróság, sem pedig a felek által nem rövidíthetők le vagy hosszabbíthatók meg (például az idézés kézbesítésére meghatározott öt napos határidő). Kivételesen törvény lehetővé teheti bizonyos törvényi határidők meghosszabbítását vagy lerövidítését. A bírósági határidőket a bíróság határozza meg a vitarendezés során a felek megjelenése, a tanúk meghallgatása, egyéb bizonyíték, pl. okiratok, szakvélemények stb. rögzítése céljából. A megállapodásos határidők pedig azok, amelyeket a felek határoznak meg a tárgyalás során, és amelyek nem igénylik a bíróság jóváhagyását.

Típusuktól függően az eljárási határidők előíró (meghatározott) vagy tiltó (halasztható) határidők lehetnek, előbbiek alatt valamilyen eljárási cselekményt el kell végezni (például azok a határidők, amelyekben belül valamilyen jogorvoslatot – fellebbezést, második fellebbezést – elő kell terjeszteni, stb.), utóbbiak alatt pedig a törvény valamilyen eljárási cselekmény elvégzését tiltja.

A határidők csoportosításának másik kritériuma az elmulasztásuk esetén alkalmazandó szankciókhoz kapcsolódik, amely értelemben a határidők abszolút vagy relatív határidők lehetnek. Abszolút határidők azok, amelyek elmulasztása az eljárási cselekmény hatályosságát végső soron befolyásolja, míg a relatív határidők elmulasztása ugyan nem szükségszerűen vonja maga után az eljárási cselekmény hatálytalanságát, a mulasztó féllel szemben azonban fegyelmi vagy pénzügyi szankció kiszabását vonhatja maga után (döntéshozatali határidő, előkészületi határidő stb.).

Végül pedig a tartamukat illetően a határidőket órákban, napokban, hetekben, hónapokban és években lehet meghatározni, amely osztályozásról a polgári perrendtartás 181. cikke is rendelkezik. Ezen túlmenően vannak különleges esetek, amelyeknél a törvény meghatározott típusú határidőről (óra, nap, stb.) kifejezetten nem rendelkezik, csak azt az időpontot határozza meg, ameddig az eljárási cselekményt el kell végezni (például végrehajtási kifogás esetén, amely a legutolsó végrehajtási cselekményig nyújtható be), vagy pedig arról rendelkezik, hogy a cselekményt „késedelem nélkül”, „mielőbb”, „sürgősen” el kell végezni.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

A román jog szerint munkaszüneti napok a szombatok és vasárnapok, melyhez hozzáadódnak a következő munkaszüneti napok is: január 1 és 2. (újév); január 24 (a román hercegségek egyesítésének napja); húsvét – a naptári napoktól függően, két nap (Nagy-pénteket beleértve); május 1. (a munka ünnepe); június 1 (gyermeknap); pünkösd – a naptári napoktól függően, egy nap; augusztus 15. (nagyboldogasszony napja); november 30 (Szent András napja); december 1. (nemzeti ünnep); december 25. és 26. (karácsony).

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A határidőkre vonatkozó szabályokról a polgári perrendtartás 180–186. cikke rendelkezik.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

Valamennyi határidőnek van kezdeti és lejárati időpontja, továbbá a kettő közötti időtartama.

A kezdőpontra vonatkozóan a polgári perrendtartás 184. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a határidő az eljárási irat kézbesítésének napjától számítandó, kivéve ha törvény ettől eltérően rendelkezik.

Ugyanakkor előfordulnak olyan esetek is, amelyekben az eljárási irat kézbesítésének kezdőidőpontja felcserélhető valamilyen egyenértékű eljárási cselekménnyel (egyenértékű esetek). Ezáltal a határidő kezdetére okot adó eljárási irat kézbesítése bizonyos esetben felcserélhető a határidő kezdetére okot adó egyéb eljárásokkal (például az eljárási irat ellenérdekű félnek történő kézbesítésére irányuló kérelemmel, fellebbezés előterjesztésével, vagy a végrehajtható okirat kézbesítésével).

Az általános szabálytól eltérően előfordulnak olyan esetek, amikor a határidő a kézbesítéstől eltérő időponttól kezdődik, nevezetesen a döntéstől (az elévülési határidő lejártának megállapításánál, az ítélet kiegészítésénél); valamilyen bizonyíték elismerésétől (a kért összeg vagy a tanúk listájának benyújtásánál öt napon belül), bizonyos iratok közzétételétől (épület eladásával kapcsolatos hirdetésnél öt napon belül).

A lejárati idejét az az időpont fejezi ki, amikor a határidő joghatása érvényesül, ami vagy az eljárási cselekmény határidőn belüli elvégzése lehetőségének elenyészésével jár (az előíró határidőknél), vagy éppen ellenkezőleg, meghatározza/jelzi azt az időpillanatot, amikor meghatározott eljárási cselekmények elvégzésére való jogosultság létrejön (tiltó határidők esetén).

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

A kezdeti és a lejárati időpont között a határidő főszabály szerint megszakítás nélkül, megszakadás vagy felfüggesztés lehetősége nélkül telik. Azonban a fél akaratán kívül eső körülményből fakadó akadály miatt – amelyről a polgári perrendtartás 186. cikke rendelkezik – az eljárási határidő megszakadhat. Itt érdemes kitérni más különleges megszakadási okokra is: (például a fellebbezési határidő megszakadására – a polgári perrendtartás 469. cikke). A törvény emellett arról is rendelkezik, hogy az eljárási határidő felfüggeszthető (például elévülési idő esetén – a polgári perrendtartás 418. cikke). Amennyiben a határidő a polgári perrendtartás 186. cikke alapján megszakad, az akadály megszűnésétől számítva a megszakított határidő tartamától függetlenül egy 15 napos, állandó tartamú határidő kezdődik. Felfüggesztés esetén a határidő attól az időponttól folytatódik tovább, ahol a felfüggesztésnek vége szakad, továbbá a felfüggesztésig eltelt időt ehhez szintén hozzá kell számítani.

A polgári perrendtartás 183. cikke értelmében a törvényi határidőn belül ajánlott levélként postán, expressz futárszolgálatnál vagy speciális kommunikációs szolgáltatónál feladott, illetve faxon vagy e-mailen megküldött beadványt határidőn belül előterjesztettnek kell tekinteni. Az érdekelte fél által a törvényi határidőn belül a katonai egységénél vagy a fogvatartó büntetés-végrehajtási-intézményének titkárságán előterjesztett beadványt ugyancsak határidőn belül előterjesztettnek kell tekinteni. A postahivatal nyugtája, valamint az expressz futárszolgálat, speciális kommunikációs szolgáltató, katonai egység vagy a fogvatartó büntetés-végrehajtási-intézmény titkárságának elismervénye vagy tanúsítványa az előterjesztett beadványon, valamint a fax vagy e-mail átvétele

napjának és időpontjának megjelölése a bírósági fogadó számítógép vagy faxszám által tanúsítva, adott esetben bizonyítékként tanúsítja az érdekelt fél eljárási cselekménye megkezdésének időpontját.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A polgári perrendtartás 181. cikke értelmében a napokban kifejezett határidőt a kizárólagos rendszer alapján számítják, azaz szabad napok szerint. Sem a kezdetének napja – dies a quo –, sem pedig a lejáratának napja – dies ad quem nem számítódik bele a határidőbe, és a 4. pontban a kezdőidőponttal kapcsolatban ismertetett szabályok alkalmazandók.

A napokban kifejezett határidők számítása minden esetben naptári napban történik, ugyanakkor beadványt csak a bírósági hivatal ügyfélfogadási idejében lehet előterjeszteni. Ez a hátrány ugyanakkor kiküszöbölhető a beadvány postai úton történő elküldésével, a postai hivatalnok által az eredményes kézbesítés időpontjának és módjának megjelölésével. Lásd továbbá a 4. kérdésre adott választ.

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

Ha például valakinek 2005. április 4-én, hétfőn kell eljárnia vagy ezen a napon kézbesítenek számára egy iratot azzal, hogy a kézbesítéstől számítva 14 napon belül kell rá válaszolnia, ez azt jelenti, hogy a személynek

április 19., kedd előtt (naptári napokkal számolva) vagy

április 22., péntek előtt (munkanapokkal számolva) kell válaszolnia?

A helyes válasz az, hogy meghatározott számú nap naptári napokat jelent. Az érintett személynek április 19-cel bezárólag kell eljárnia.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

A polgári perrendtartás 182. cikke szerint az években, hónapokban vagy hetekben kifejezett határidő a számított évnek, hónapnak vagy hétnek az időszak kezdőnapjával azonos napján végződik.

Ha a hónap 29-én, 30-án vagy 31-én kezdődő határidő olyan hónapban jár le, amelyben ilyen nap nincsen, a határidő ezt a hiányzó napot megelőző napon jár le.

Amennyiben a határidő állami ünnepnapon vagy olyan napon jár le, amelyen a bíróság működése fel van függesztve, a határidő a következő munkanap végéig meghosszabbodik.

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

A hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő az utolsó hét, hónap vagy év azon napján jár le, amely számánál vagy elnevezésénél fogva a kezdőnapnak megfelel. Amennyiben az utolsó hónapban nincsen olyan nap, amely számánál fogva a határidő kezdőnapjának megfelel, a határidő a hónap utolsó napján jár le. Amennyiben a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapig meghosszabbodik.

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

Igen, amennyiben a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapig meghosszabbodik.

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

A polgári perrendtartás 184. cikke értelmében az eljárási határidő megszakad, és az alábbi esetekben az új kézbesítéstől számítva új határidő kezdődik:

amennyiben a felek egyike meghal; ebben az esetben az új iratot az elhunyt fél utolsó lakóhelyére az örököse számára kell kézbesíteni valamennyi örökös nevének és helyzetének feltüntetése nélkül;

amennyiben a felek valamelyikének képviselője meghalt; ebben az esetben az új iratot az érintett félnek kell kézbesíteni.

Az eljárási határidő mindaddig nem kezdődik el, illetve az elkezdődött határidő mindaddig megszakad, ameddig a perbeli cselekvőképességgel nem rendelkező vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott fél részére adott esetben képviselőt vagy segítőt nem rendelnek.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

Igen, a különböző jogterületeken különleges határidők léteznek. Az általános fellebbezési és másodlagos fellebbezési határidő a polgári perrendtartás szerint 30 nap. Bizonyos ügyfajtákban (különleges eljárásoknál), például ideiglenes intézkedés esetén a fellebbezési határidő öt nap, amely rövidebb mint a rendes eljárásban a fellebbezés előterjesztésére előírt határidő.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitzúzhatnak-e hatámapot a megjelenésre?

A válasz igen, azaz bizonyos kivételes esetekben a törvény lehetővé teszi, hogy a bíróság a határidőt vagy meghosszabbítsa (például a polgári perrendtartás 469. és 490. cikke alapján a fellebbezési és másodlagos fellebbezési ügyekben öt nappal), vagy pedig lerövidítse (például a polgári perrendtartás 159. cikke értelmében a bírósági irat kézbesítésére megállapított határidő esetén a tárgyalás napját megelőző öt nappal).

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az öt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

A polgári perrendtartás 1088. cikke alapján nemzetközi polgári jogvitákban a bíróság kifejezetten ellentétes rendelkezés hiányában a román eljárásjogot alkalmazza. Lásd továbbá az 5., 11. és 16. kérdésekre adott válaszokat.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

A fentiekben megállapítottak szerint az abszolút határidő elmulasztása végső soron befolyásolja az eljárási cselekmények hatályosságát, míg a relatív határidők elmulasztása – noha nem feltétlenül eredményezi az eljárási cselekmények hatálytalanságát – a mulasztó féllel szemben fegyelmi vagy pénzügyi szankciók alkalmazását vonhatja maga után (döntéshozatali határidő, előkészületi határidő, stb.).

Eljárási határidő elmulasztása esetén különböző szankciók alkalmazásának lehet helye, méghozzá az alábbiaknak:

az eljárási aktus megsemmisítése;

az eljárási aktus elvégzésére megállapított határidő megszűnése;

a bíróság elé terjesztett kérelem hatályosságának lejárta;

a jogérvényesítésre való jog korlátozása;

pénzügyi szankciók;

fegyelmi büntetések;

valamilyen eljárási cselekmény ismételt elvégzésének, vagy valamely jogi alakszerűség nélkül elvégzett eljárási cselekmény módosításának a kötelezettsége;

az eljárási alakiságok megsértésével sérelmet szenvedett fél számára kompenzáció nyújtásának kötelezettsége.

A polgári perrendtartás 185. cikke értelmében amennyiben valamilyen eljárási cselekményt egy meghatározott határidőn belül kell elvégezni, ennek a kötelezettségnek az elmulasztása a jog megszűnésével jár, kivéve, ha törvény ettől eltérően rendelkezik. A határidő lejártát követően elvégzett eljárási cselekmény hatálytalan. Amennyiben a törvény meghatározott eljárási cselekmény meghatározott határidőre történő felfüggesztéséről rendelkezik, a határidő lejártá előtt elvégzett eljárási cselekményt az érintett fél kérelmére hatálytalanná lehet nyilvánítani.

16 A határidő lejártá esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

A polgári perrendtartás 186. cikke alapján a határidőt elmulasztó fél számára csak abban az esetben kell új határidőt tűzni, ha a késedelem alapos okát igazolja. Az érintett fél az eljárási cselekményt legfeljebb az akadály megszűnésétől számított 15 napon belül végezheti el, és egyidejűleg részére új határidőt kell biztosítani. Jogorvoslat esetén a határidő ugyanaz, mint amit a fellebbezés előterjesztésére megállapítanak. Az új határidő tűzésére irányuló kérelem elbírálása annak a bíróságnak a hatáskörébe tartozik, amely a határidőben nem gyakorolt jogosultsággal kapcsolatos kérelem tárgyában is eljár. Amennyiben a felet felróhatóság terheli, eljárási jogorvoslatnak nincs helye.

Utolsó frissítés: 05/07/2022

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.